

Endodonti 2014

Endodonti er et ord af græsk afstamning, der kan oversættes med "viden om, hvad der er inden i tanden". Med det mener vi kendskab til og forståelse for pulpapentin-organets anatomi, fysiologi og patologi. Som tandlæger må vi være i stand til at forstå og anvende diagnostiske og terapeutiske tiltag indenfor endodonti for at kunne rådgive og behandle vores patienter bedst muligt.

Endodonti er et veldefineret fagområde, der har berøringsflader mod andre odontologiske fagområder fx cariologi, oral mikrobiologi, protetik og kirurgi, og det er derfor vigtigt at anerkende, at det er den samlede viden og indsats fra forskellige fagområder, der i sidste ende vil bibringe vores patienter den bedste behandling.

Den generelle tandsundhed er indenfor de sidste årtier blevet forbedret væsentligt, både i Danmark, men også i de lande, vi normalt sammenligner os med. Befolkningen vil bevare flere og flere tænder, men selvom det er vist, at forekomsten af caries er faldende, har man ikke kunnet se en afsmittende effekt på forekomst af apikal parodontitis. Undersøgelser har også vist, at forekomsten af apikal parodontitis i befolkningen overstiger forekomsten af alvorlig marginal parodontitis.

Man ser, at flerrodede tænder udgør en stigende andel af de udførte rodbehandlinger, og at de udføres på et senere tidspunkt i livet end tidligere. Begge forhold, der kan medføre en højere kompleksitet af behandlingerne. I Sverige og Norge har man specialistuddannelse indenfor endodonti, og her udføres omkring 10 % af rodbehandlingerne af specialister. De resterende 90 % udføres i almindelig praksis. En lignende ordning

kan ønskes i Danmark. Uanset hvad er endodonti et af de områder indenfor tandlægefaget, der med al sandsynlighed vil komme til at fylde relativt mere i tandlægenes daglige arbejde i årene, der kommer.

Igennem de sidste 10-15 år er der sket en væsentlig teknologisk udvikling indenfor endodontien. Vi har fået nye diagnostiske metoder, både til den præoperative diagnostik, men også til den intraoperative fase af behandlingen. Vi har fået nye instrumenter, nye maskiner og nye materialer. Samtidig er der også en større forståelse for de biologiske mekanismer og deres betydning i forhold til forebyggelse, udvikling og heling af apikal parodontitis.

Til dette tema i Tandlægebladet har vi samlet en buket af artikler, der belyser disse forskellige områder indenfor fagområdet endodonti. Vi har været så heldige også at få bidrag til dette tema fra kollegaer fra både Sverige og Norge. Emnerne, der bliver berørt, er: de patologiske processer i pulpa og det periapikale væv, røntgendiagnostik, resorptioner, bakteriernes rolle, den biomekaniske udrensning, restaurering af den endodontisk behandlede tand, revisionsbehandling, og endelig hvordan udviklingen i endodontisk status har været over en 10-årsperiode i en dansk population.

Vi ønsker jer rigtig god fornøjelse.

Lise-Lotte Kirkevang, lektor i endodonti, Tandlægeskolen i Aarhus, professor i endodonti, Universitetet i Oslo
Nils-Erik Fiehn, faglig-videnskabelig redaktør, Tandlægebladet